

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

01.12.2021

Lēmums Nr. 5-02/35

Par derīgo izrakteņu (kūdras) ieguves kūdras atradnē “Skudru purvs” Kuldīgas novadā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārtraukšanu

Adresāts:

AS “*Latvijas valsts meži*”, reģistrācijas Nr. 40003466281 (turpmāk - Ierosinātāja), juridiskā adrese: Vaiņodes iela 1, Rīga, LV-1004 (turpmāk Ierosinātāja).

Izstrādātājs:

SIA “*Vides Konsultāciju Birojs*”, reģistrācijas numurs 40003282693, adrese: Ezermalas iela 28, Rīga, LV-1014.

Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu (kūdras) ieguve (turpmāk - Paredzētā darbība).

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Kuldīgas novads, Rumbas pagasts, zemes īpašums “*Valsts mežs Rumba*” (kadastra Nr. 6284 007 0118), zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6284 006 0410, kūdras atradne “*Skudru purvs*” (turpmāk – Darbības vieta).

Izvērtētā dokumentācija:

1. Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) 2019. gada 15. maija programma Nr. 5-03/5 “*Ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (kūdras) ieguvei kūdras atradnē “Skudru purvs” Kuldīgas novadā*” (turpmāk – Programma Nr. 5-03/5).
2. Privātpersonas 2021. gada 21. maija vēstule Nr. b/n.
3. Mežu un purvu biotopu ekspertes Sandras Ikaunieces 2021. gada 26. maija vēstule Nr. b/n.
4. Latvijas Botāniķu biedrības, Latvijas Dabas fonda un Latvijas Ornitoloģijas biedrības 2021. gada 3. jūnija vēstule Nr. b/n “*Par kūdras atradnes “Skudru purvs” ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
5. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2021. gada 8. jūnija vēstule Nr. 4.9/3362/2021-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu derīgo izrakteņu ieguvei Skudru purvā Kuldīgas novadā*” (turpmāk – DAP vēstule Nr. 4.9/3362/2021-N).
6. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, iesniegts Birojā 2021. gada 20. augustā (turpmāk Ziņojums).

7. Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2021. gada 22. septembra vēstule Nr. 2.3/3435/KU/2021 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (turpmāk – Dienesta vēstule Nr. 2.3/3435/KU/2021).
8. DAP 2021. gada 24. septembra vēstule Nr. 4.9/5323/2021-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu derīgo izrakteņu ieguvei Skudru purvā Kuldīgas novadā*” (turpmāk – DAP vēstule Nr. 4.9/5323/2021-N).
9. Kuldīgas novada pašvaldības 2021. gada 27. septembra vēstule Nr. KNP/2.13/21/2969 “*Par ietekmi uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Pašvaldības vēstule Nr. KNP/2.13/21/2969).
10. Biroja 2021. gada 29. septembra vēstule Nr. 5-01/872 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Biroja vēstule Nr. 5-01/872).
11. Ierosinātājas 2021. gada 14. oktobra vēstule Nr. 4.1-2_07g3_250_21_271 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu atradnē “Skudru purvs”, Kuldīgas novadā*” (turpmāk – Ierosinātājas vēstule Nr. 4.1-2_07g3_250_21_271).

Izteiktie viedokļi un argumenti:

Atbildot uz Biroja 2021. gada 29. septembra vēstuli Nr. 5-01/872, Ierosinātāja ar 2021. gada 14. oktobra vēstuli Nr. 4.1-2_07g3_250_21_271 sniedz viedokli, ka, ņemot vērā DAP vēstulē Nr. 4.9/5323/2021-N, Dienesta vēstulē Nr. 2.3/3435/KU/2021 un Biroja vēstulē Nr. 5-01/872 paustos viedokļus, tāpat arī citu ekspertu izteikto viedokli par Paredzēto darbību, kā arī šī brīža izstrādes stadijā esošo ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu, Ierosinātāja Kuldīgas novadā esošajā kūdras atradnē “*Skudru purvs*” plāno realizēt “0” alternatīvu – neveikt paredzēto darbību un saglabāt dabas daudzveidību esošajā kvalitātē.

Faktu konstatācija:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešams paredzētajām darbībām, kas saistītas ar šī likuma 1. pielikumā minētajiem objektiem. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkts noteic, ka to objektu vidū, kam ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešams, ir “*derīgo izrakteņu ieguve 25 hektāru un lielākā platībā vai kūdras ieguve 150 hektāru vai lielākā platībā*”.
2. Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu (kūdras) ieguve platībā, kas pārsniedz Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punktā noteikto robežvērtību - kūdras ieguve plānota 175,531 ha platībā, atradnē, kurā kūdras ieguve līdz šim nav veikta. Tādejādi, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu un šī likuma 1. pielikuma 25. punktu, ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai piemērots ar Biroja 2018. gada 28. novembra lēmumu Nr. 5-02/15 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
3. Paredzētā darbība ietver kūdras ieguves lauku izbūvi un to rūpniecisku izstrādi, kūdras ieguvē pielietojot gabalkūdras un frēzkūdras ieguves tehnoloģijas, tās savstarpēji kombinējot. Gadā plānots iegūt līdz 150 000 m³ kūdras (frēzkūdra (60 %) līdz 90 000 m³ gadā un grieztā kūdra (40 %) līdz 60 000 m³ gadā). Kūdras pārstrāde uz vietas netiek paredzēta. Palielošas jaunas būves Darbības vietā netiek plānotas, bet paredzēta pievedceļa izbūve atradnes ziemeļu pusē pa esošo 351. / 352. kvartālstīgu un pārtīrīt/pārbūvēt un/vai no jauna izbūvēt ūdens novadīšanas sistēmu. Kopumā kūdras ieguvī paredzēts veikt 37 gadus, pirms tam aptuveni 5 gadus veicot ieguves vietas sagatavošanas darbus. Pēc tam paredzēts veikt atradnes rekultivāciju, kas tiks organizēta jau paralēli kūdras ieguvei.
4. Paredzētai darbībai ir izvirzītas un novērtētas vairākas alternatīvas, kas attiecas uz transportēšanas maršrutiem, rekultivāciju, ūdens novadīšanas vietu, kā arī tiek norādīta “0” alternatīva, kas paredz, neveicot Paredzēto darbību (kūdras ieguvī), izvērtēt iespēju

- darbības vietai izvirzīt apsaimniekošanas mērķi – saglabāt dabas daudzveidību esošajā kvalitātē.
5. Saskaņā ar Kuldīgas novada Teritorijas plānojumu 2013.-2025. gadam (2015. gada 25. jūnija Kuldīgas novada saistošie noteikumi Nr. 2015/12), Darbības vieta atrodas funkcionālajā zonā “Mežu teritorija” (M), tās atļautā izmantošana ir “*Derīgo izrakteņu izpēte un ieguve, ja to pieļauj dabas aizsardzības prasības*”¹.
 6. Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai Birojs izsniedza 2019. gada 15. maijā.
 7. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās laika posmā no 2021. gada 7. maija līdz 7. jūnijam. Tās laikā Birojs saņēma rakstiskus viedokļus un priekšlikumus par Paredzēto darbību un sagatavoto Ziņojumu: privātpersonas 2021. gada 21. maija vēstuli Nr. b/n, mežu un virsāju, purvu biotopu ekspertes Sandras Ikaunieces (eksperta sertifikāta Nr. 044, derīgs līdz 02.01.2024.) 2021. gada 26. maija vēstuli Nr. b/n, Latvijas Botāniķu biedrības (turpmāk - LBB), Latvijas Dabas fonda (turpmāk – LDF) un Latvijas Ornitoloģijas biedrības (turpmāk – LOB) 2021. gada 3. jūnija kolektīvi parakstīta vēstuli Nr. b/n un DAP vēstuli Nr. 4.9/3362/2021-N. Visās vēstulēs paustajos viedokļos galvenokārt vērsta uzmanība uz Skudru purva kā maz ietekmēta, labas kvalitātes augstā purva nozīmību reģionālā mērogā. Norādīts, ka purvā un tam pieguļošajās teritorijās sastopami vairāki Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes, tostarp prioritāras nozīmes biotopi labā kvalitātē un daudzas īpaši aizsargājamās vairāku organismu grupu sugas, tādejādi teritorija ir nozīmīga bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Paustajos viedokļos norādīts, ka nepastāv alternatīvas kūdras ieguves un purva ekosistēmas saglabāšanai, jo Paredzētās darbības ietekmē neatgriezeniski tiks iznīcināti vai negatīvi ietekmēti teritorijā konstatētie ES nozīmes biotopi un īpaši aizsargājamās sugas. Tādejādi paustajos viedokļos arī norādīts, ka Paredzētā darbība Skudru purvā nebūtu pieļaujama, teritorija būtu saglabājama neskarta, saglabājot dabas daudzveidību tās esošajā kvalitātē.
 8. Minētos viedokļus Birojs ar 2021. gada 14. jūnija vēstuli Nr. 5-01/622 pārsūtīja Ierosinātājam un Izstrādātājam, lūdzot tos izvērtēt un iekļaut Ziņojuma pārskatā par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem, norādot, kā tie ņemti vērā.
 9. Izstrādātais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2021. gada 20. augustā. Ziņojuma izvērtēšanas gaitā, atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt atsauksmi par sagatavoto Ziņojumu, Birojs saņēma:
 - 9.1. Dienesta vēstuli Nr. 2.3/3435/KU/2021, kurā norādīts, ka, ņemot vērā DAP un vairāku ekspertu paustos viedokļus par purva nozīmību bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un apstākļus, ka purvs ir samērā neskarts un labā kvalitātē, Dienesta ieskatā, ir atbalstāms LBB, LDF un LOB priekšlikums izvērtēt Skudru purva piemērotību, nosakot tam ES valstu īpaši aizsargājamās dabas *teritorijas* (turpmāk - *Natura 2000* teritorijas) *statusu*.
 - 9.2. DAP vēstuli Nr. 4.9/5323/2021-N, kurā tā uzsvēra, ka, izvērtējusi Ziņojumu, tā atkārtoti sniedz viedokli, kas pausts jau DAP vēstulē Nr. 4.9/3362/2021-N.
 - 9.3. Pašvaldības vēstuli Nr. KNP/2.13/21/2969, kurā lūgts Biroju, izvērtējot Paredzēto darbību, ņemt vērā Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā norādītos riska faktoros.
 10. Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts noteic, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama šajā likumā noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai *vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu* normatīvajos aktos noteikto

¹Kuldīgas novada pašvaldības iestādes “Kuldīgas attīstības aģentūra” 2018. gada 1. oktobra izziņa Nr. 20/1.13. (Ziņojuma 6. pielikums).

prasību pārkāpumu gadījumos. Novērtējuma likuma 20. panta pirmā daļa noteic, ka kompetentā institūcija izvērtē ziņojumu un sniedz par to atzinumu. Savukārt Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektā daļa noteic, ka kompetentā institūcija pieņem lēmumu par ietekmes novērtējuma pārtraukšanu, ja ietekmes novērtējuma laikā konstatē, ka paredzētā darbība *ir aizliegta* ar normatīvajiem aktiem, izņemot šādus gadījumus: 1) paredzētā darbība neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam vai lokālplānojumam; 2) Ministru kabinets atbilstoši likumam “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” ir izdevis rīkojumu par to, ka paredzētā darbība nepieciešama sabiedrībai nozīmīgu interešu apmierināšanai.

11. Likuma “*Sugu un biotopu aizsardzības likums*” (turpmāk – Sugu un biotopu aizsardzības likums) 7. panta pirmā daļa noteic, ka sugu un biotopu aizsardzība ir populāciju un biotopu saglabāšanai vai atjaunošanai optimālā stāvoklī nepieciešamais pasākumu kopums. Minētā likuma 7. panta otrā daļa ar apakšpunktiem noteic, ka sugas aizsardzības uzdevums ir nodrošināt apstākļus, kas labvēlīgi ietekmē sugu un veicina optimālu tās populāciju izplatību un īpatņu skaitu populācijās. Sugas aizsardzība tiek uzskatīta par labvēlīgu, ja tās populācijas dinamikas dati rāda, ka suga ilgstoši nodrošina savu eksistenci kā raksturīgā biotopa dzīvotspējīga sastāvdaļa, ja tās dabiskais izplatības areāls nesamazinās un nav paredzams, ka tas samazināsies tuvākajā nākotnē, kā arī, ja dzīvotņu izmēri ir pietiekami lieli un, iespējams, tādi saglabāsies, lai ilgstoši nodrošinātu optimālu īpatņu skaitu populācijās. Savukārt minētā likuma 12. pants noteic, ka attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegtas šādas darbības: 1) lasīšana, noplūkšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana; 2) savvaļā ievāktu augu audzēšana, kolekcionēšana, transportēšana, dāvināšana, pārdošana vai mainīšana, kā arī piedāvāšana pārdošanai vai apmaiņai.
12. Ziņojuma izvērtēšanas gaitā, Birojs konstatēja, ka Paredzētā darbība tās plānotajā un Ziņojumā vērtētajā veidā, kas paredz kūdras ieguvī visā plānotajā ieguves teritorijā, ir pretrunā Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta pirmās daļas prasībām, kas noteic, ka “*Īpaši aizsargājamo sugu individuus atļauts iegūt vai traucēt izņēmuma gadījumā, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai to dabiskajā izplatības areālā, šādos nolūkos: 1) savvaļas faunas un floras aizsardzības un biotopu saglabāšanas interesēs; 2) lai nepieļautu nopietnu kaitējumu it īpaši labībai, mājlopiem, mežiem, zivsaimniecībai un ūdeņiem, kā arī citiem īpašuma veidiem; 3) lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzības, drošības vai citas sevišķi svarīgas intereses, arī sociāla vai ekonomiska rakstura intereses, un videi primāri svarīgas labvēlīgas izmaiņas; 4) lai izpēti un izglītības nolūkā atjaunotu īpaši aizsargājamo sugu populācijas un reintroducētu attiecīgās sugas, kā arī veiktu šā mērķa sasniegšanai vajadzīgās pavairošanas darbības, tostarp augu mākslīgo pavairošanu; 5) atsevišķu īpaši aizsargājamo sugu individu iegūšanai vai turēšanai stingri kontrolētos apstākļos, izlases veidā un ierobežotā apjomā atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes noteiktajiem limitiem*”.
13. Ievērojot konstatēto un to, ka Paredzētā darbība neatbilst Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektās daļas izņēmumiem, kā arī to, ka Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 62. panta pirmā daļa paredz, ka, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā, Birojs savā vēstulē Nr. 5-01/872 aicināja Ierosinātāju izteikt viedokli saistībā ar Biroja iespējamu Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektās daļas piemērošanu šajā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā.
14. Savu atbildi un viedokli uz Biroja vēstuli Nr. 5-01/872 Ierosinātāja sniedza vēstulē Nr. 4.1-2_07g3_250_21_271. norādot, ka, ņemot vērā institūciju un arī citu ekspertu paustos viedokļus par Paredzēto darbību, kā arī šī brīža izstrādes stadijā esošo ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu, Ierosinātāja Kuldīgas novadā esošajā kūdras atradnē “*Skudru purvs*” plāno realizēt “0” alternatīvu – neveikt paredzēto darbību un saglabāt dabas daudzveidību esošajā kvalitātē.

Izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma pieņemšanai:

15. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs ir konstatējis, ka nepastāv pamats Novērtējuma likuma 20. panta pirmajā daļā noteiktā Biroja atzinuma izdošanai, bet pastāv pamats Novērtējuma likuma 20. panta otrās un trešās daļas piemērošanai (papildu informācijas un novērtējuma pieprasīšana, Ziņojuma nodošana tā pilnveidošanai). Tomēr vispirms ir pārbaudāms, vai Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra nav pārtraucama, ievērojot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piekto daļu.
16. Pirmkārt, Birojs ir konstatējis Ziņojuma un tā izstrādes gaitā veiktās Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma trūkumus vairākos aspektos, kas pats par sevi jau būtu par pamatu lūgt papildu informāciju un ietekmes novērtējumu vai precizējumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lai varētu izdot Novērtējuma likuma 20. panta pirmajā daļā noteikto Biroja atzinumu. Galvenie aspekti, par kuriem būtu nepieciešams sniegt papildu informāciju un novērtējumu saistīti gan ar plānotā purva pievedceļa izbūves, gan ar plānotās novadgrāvju sistēmas ierīkošanas ietekmju novērtējumu uz objektiem pieguļošajās teritorijās esošiem biotopiem, darbu organizāciju un platībām, kuras vienlaikus tiks nosusinātas un sagatavotas ieguvei, kurās vienlaikus tiks veikta kūdras ieguve un kurās vienlaikus tiks veikta rekultivācija u.c. jautājumi. Vadoties no lietderības un procesuālās ekonomijas apsvērumiem, Birojs šos atsevišķos trūkumus plašāk šajā lēmumā neanalizē, jo konstatēts, ka Ziņojumā novērtētās Paredzētās darbības, kas paredz kūdras ieguvi atradnē, kurā līdz šim kūdras ieguve nav veikta, ietekmes būtiskums var būt par pamatu Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektās daļas piemērošanai šajā lietā:
 - 16.1. Birojs secina, ka Ziņojuma tekstā vairākās vietās tā autori uzsver Skudru purva bioloģiskās daudzveidības nozīmi un identificē sagaidāmo Paredzētās darbības ietekmes būtiskumu uz izpētes teritorijā konstatētajām dabas vērtībām, proti, – “*Skudru purvs ir dabisks purvs ar mazietekmētu hidroloģisko režīmu, kā biotops labā kvalitātē ar labi izveidotu raksturīgo sugu sastāvu un īpaši aizsargājamo sugu atradnēm*” [...] “*uzsākot kūdras ieguvi, Skudru purva esošā bioloģiskā daudzveidība tiks būtiski samazināta. Ietekme tiks radīta arī uz blakus esošajām meža teritorijām, jo visi no mitruma atkarīgie biotopi nosusināšanas rezultātā zaudēs kvalitāti*” (Ziņojuma 74. un 75. lpp.). Tāpat Ziņojuma autori, analizējot Paredzētās darbības limitējošos faktorus, norāda – “*Paredzētās darbības limitējošais faktors ir bioloģiskās daudzveidības, tostarp, īpaši aizsargājamo sugu klātbūtne paredzētās darbības vietā. [...] “Realizējot paredzēto darbību liela daļa no tās ies neatgriezeniski bojā. Paredzētā darbība ir saistīta ar būtisku hidroloģiskā režīma izmaiņām, kas ir nelabvēlīga augu sugu eksistencei un šajā vietā dabīgi izveidotiem aizsargājamiem biotopiem*” (Ziņojuma 106. lpp.). Savukārt, novērtējot Paredzētās darbības ietekmes būtiskumu, Ziņojuma autori sniedz arī vērtējumu – “*īpaši aizsargājami biotopi un sugas tiks būtiski ietekmētas: uzsākot kūdras ieguvi, Skudru purva esošā bioloģiskā daudzveidība tiks iznīcināta. Ietekme tiks radīta arī uz blakus esošajām meža teritorijām, jo visi no mitruma atkarīgie biotopi nosusināšanas rezultātā zaudēs kvalitāti*” (Ziņojuma 110. lpp.).
 - 16.2. Analizējot detālāk, no Ziņojumā sniegtā ietekmes uz bioloģisko daudzveidību novērtējuma (Ziņojuma 7.2. nodaļa) un Ziņojuma 8.2. un 8.4. pielikumā pievienotajiem sertificētu sugu un biotopu ekspertu I. Rērihas un O. Demītera 2016. gada 29. marta un I. Kukāres 2020. gada 11. augusta atzinumiem (turpmāk – Ekspertes I. Kukāres Atzinums), izriet, ka, saskaņā ar Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu, darbības īstenošana un ar to saistītā ietekme uz apkārtnes hidroloģiskā režīma izmaiņām var radīt būtisku negatīvu ietekmi lokālā, reģionālā un valsts mērogā uz īpaši aizsargājamu sugu – ciņu mazmeldrs *Trichophorum cespitosum* un krāsu

zeltlape *Serratula tinctoria*^{2, 3} – populācijām un to labvēlīgu aizsardzības statusu. Ietekmes novērtējuma rezultātā secināts, ka, realizējot Paredzēto darbību, tiks iznīcināta ciņu mazmeldra *Trichophorum caespitosum* audze ~ 129 ha platībā jeb 5,5 % apjomā no kopējās reģistrētās sugas aizņemtās platības valstī, bet negatīvi tiks ietekmēta minētās sugas audze vēl ~ 6 ha platībā. Tādejādi būtiski negatīvi tiks ietekmēta minētās sugas atradne, kas ir liela un vitāla (lieluma ziņā virs vidējā reģistrētā laukuma valsts mērogā) (Ziņojuma 75. lpp., Ziņojuma 8.4. pielikuma 9. un 20. lpp). Tāpat prognozēts, ka nosusinošā kontūrgrāvja darbības ietekmē, mainoties hidroloģiskajam režīmam, arī purvam pieguļošajās teritorijās būtiski negatīvi tiks ietekmēta krāsu zeltlapes *Serratula tinctoria* atradne, kas ir vidēja lieluma atradne un nozīmīga sugas ģenētiskās daudzveidības aizsardzībā, jo ir vistālāk uz ziemeļiem esošā atradne valstī (Ziņojuma 8.4. pielikums 10. un 21. lpp.). Ievērojot minēto, Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā reģionālā un Latvijas mērogā var tikt apdraudēta minēto sugu ilgstoša eksistence, to izplatība dabiskajā areālā un optimāls īpatņu skaits.

- 16.3. Kā izriet no Ekspertes I. Kukāres Atzinumā norādītā, lai arī augstā purva biotopi nav Latvijas īpaši aizsargājamo biotopu sarakstā⁴, bet izpētes teritorijā konstatēto purvaino mežu platība, kas ir īpaši aizsargājams biotops, ir niecīga, vērtējot sagaidāmo Paredzētās darbības ietekmi, jāņem vērā, ka Skudru purvs ir maz ietekmēts labas kvalitātes augstais purvs. Tādejādi no Ziņojumā sniegtā ietekmes uz bioloģisko daudzveidību novērtējuma un sertificētu sugu un biotopu ekspertu atzinumiem secināms, ka, veicot plānoto kūdras ieguvi, Skudru purvā tiks iznīcināti vairāki ES, tostarp prioritārie, biotopi - 7110* *Aktīvi augstie purvi (Neskarti augstie purvi)* 147,5 ha platībā (0,13-0,17 % no kopējās platības valstī), 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* 8,98 ha platībā (0,06–0,08 % no kopējās platības valstī), 91D0* *Purvainie meži* 8 ha platībā (0,01 % no kopējās platības valstī). Tāpat prognozēts, ka purva nosusināšanas rezultātā Darbības vietas ietekmes zonā negatīvi tiks ietekmēti no dabiska paaugstināta mitruma režīma atkarīgi biotopi - 6410 *Mitri zālāji* periodiski izžūstošās augsnēs 0,53 ha platībā (0,01 % no kopējās platības valstī), 91D0* *Purvainie meži* 19,42 ha (0,04 % no kopējās platības valstī) un 7110* *Aktīvi augstie purvi* 22,7 ha platībā, bet būtiska nelabvēlīga ietekme sagaidāma arī uz sausāku vietu biotopu 9010* *Dabiski veci vai boreāli meži*, jo Skudru purva apkārtnē tas cieši saistīts ar purvainajiem mežiem.
- 16.4. No sugu un biotopu ekspertu veiktā novērtējuma Birojs secina, ka ar minētajiem biotopiem saistītas vairākas īpaši aizsargājamu⁵ un mikroliegumu⁶ sūnu sugas (zilganā baltsamīte *Leucobryum glaucum*, Hellera ķīllape *Anastrophyllum hellerianum*, gludkausiņa jungermannija *Jungermannia leiantha*, kailā apaļlape *Odontoschisma*

² Minētās sugas iekļautas Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumos Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 1. pielikumā.

³ Krāsu zeltlape *Serratula tinctoria* iekļauta Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” (turpmāk Noteikumi Nr. 940) sugu sarakstā un atradnes aizsardzībai var veidot mikroliegumus. Atbilstoši I. Kukāres atzinumā norādītajam, līdz šim minētās sugas aizsardzībai neviens mikroliegums vēl nav reģistrēts.

⁴ Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”.

⁵ Zilganā baltsamīte *Leucobryum glaucum* iekļauta 1992. gada 21. maija Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEK Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību V pielikumā, bet citas minētās sūnu sugas iekļautas Noteikumu Nr. 396. 1. pielikumā.

⁶ Hellera ķīllape *Anastrophyllum hellerianum*, gludkausiņa jungermannija *Jungermannia leiantha*, kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*, trejdaivu bacānija *Bazzania trilobata* iekļautas Noteikumu Nr. 940 sugu sarakstā un to atradņu aizsardzībai var veidot mikroliegumus.

denudatum, trejdaivu bacānija *Bazzania trilobata*), uz kuru atradnēm Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā, mainoties dabiskajam mitruma režīmam, izpētes teritorijā tiek prognozēta būtiska negatīva ietekme (Ziņojuma 75. lpp., Ziņojuma 8.4. pielikuma 11.–13. lpp., un 21. lpp.), kā arī tiek prognozēts, ka Paredzētās darbības īstenošana atstās negatīvu ietekmi uz zilganās baltsamtītes *Leucobryum glaucum* un gludkausiņa jungermannijas *Jungermannia leiantha* kopējo populāciju valstī, no kā savukārt izriet, ka var pasliktināties arī šo minēto sugu aizsardzības stāvoklis un izplatība gan reģionā, gan valstī.

- 16.5. No Ziņojumā un tā 8.2. un 8.4. pielikumos esošo sugu un biotopu ekspertu atzinumos sniegtā novērtējuma izriet, ka teritorijā, kur paredzēta kūdras ieguve un vienlaikus konstatēti ES nozīme biotopi un īpaši aizsargājamās sugas – ciņu mazmeldra *Trichophorum cespitosum*, audze, nav iespējams realizēt ietekmi mazinošus pasākumus, jo minētā teritorija kūdra izstrādes rezultātā tiks iznīcināta. Tāpat, lai arī īpaši aizsargājamās sugas - krāsu zeltlape *Serratula tinctoria*, audze un īpaši aizsargājamo sūnu sugas galvenokārt konstatētas ārpus plānotās ieguves teritorijas, tai pieguļošajās mežu platībās, realizējot Paredzēto darbību, novadgrāvju susinošo ietekmi un līdz ar to prognozētās hidroloģiskā režīma izmaiņas uz purva ietekmes zonā esošajām teritorijām pilnībā nav iespējams novērtēt. Tādejādi, veicot kūdras lauku nosusināšanu un izmainot teritorijas dabisko mitruma režīmu, sagaidāma būtiska negatīva ietekme arī uz purvam pieguļošajās teritorijās konstatētajām aizsargājamām dabas vērtībām.
- 16.6. Birojs konstatē, ka, lai kompensētu zaudēto dabiskā purva teritoriju, Ziņojuma autori paredzējuši veikt purva renaturalizācijas pasākumus, kas ietver mitruma režīma atjaunošanu un sugu/biotopu atjaunošanas pasākumus (Ziņojuma 109. lp.). Vienlaikus, lai gan arī Ekspertes I. Kukāres Atzinumā norādīts, ka purva renaturalizācija ir optimālais variants, kas vislabāk zināmā mērā kompensētu dabiskās purva ekosistēmas iznīcināšanu (Ziņojuma 8.4. pielikuma 21. un 22. lpp.), izvērtējot šādu plānoto pasākumu kopumu, turpat minētajā atzinumā norādīts, ka “*nav sagaidāma augstā purva izveidošanās, ne arī kāda aizsargājamam biotopam atbilstoša purva izveidošanās pārskatāmā nākotnē, tāpēc jāatzīst, ka neviens no rekultivācijas veidiem nevar pienācīgi kompensēt iznīcinātā purva un tam pieguļošos ekosistēmu zudumu*”.
- 16.7. Tādejādi Birojs secina, ka nepastāv pasākumu kopums, kas, veicot Paredzēto darbību, novērstu prognozēto negatīvo ietekmi uz Skudru purvā un tam pieguļošajās teritorijās konstatētajām īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, kā arī nav iespējams nodrošināt vai atjaunot konstatētajām īpaši aizsargājamām sugām augšanai labvēlīgu apstākļus un piemērotas dzīvotnes nākotnē. Tādejādi Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā tiks apdraudēts Paredzētās darbības teritorijas un tās ietekmes zonā konstatēto īpaši aizsargājamo sugu labvēlīgs aizsardzības statuss.
- 16.8. Izvērtējis konstatēto, Birojs secina, ka Paredzētā darbība Ziņojumā vērtētajā veidā un apjomā ir pretrunā Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. panta 1. punktam, kas noteic, ka attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegta to lasīšana, noplūkšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana (kas pielīdzināms arī iznīcināšanai, veicot kūdras ieguvi, vai sugai labvēlīgu augšanas apstākļu būtiskai ietekmēšanai, ierīkojot purvā nosusināšanas sistēmu un novadot lieko mitrumu). Ņemot vērā secināto, Paredzētā darbība būtu pieļaujama tikai saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. pantu, no kura pirmās daļas izriet, ka īpaši aizsargājamo sugu iegūšana vai traucēšana (kas pielīdzināms arī iznīcināšanai, veicot kūdras ieguvi) pieļaujama tikai izņēmumu gadījumos un tādā veidā, ka tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai to dabiskajā izplatības areālā.
- 16.9. No Ziņojumā sniegtā informācijas neizriet, ka Paredzētā darbība atbilst kādam no Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta pirmās daļas izņēmumiem, kas pieļauj īpaši

aizsargājamu sugu iegūšanu vai traucēšanu. Vienlaikus no Ziņojumā un tā 8.2. un 8.4. pielikumos esošo sugu un biotopu ekspertu atzinumos sniegtā novērtējuma jebkurā gadījumā secināms, ka Paredzētās darbības īstenošanu nav iespējams nodrošināt veidā, kas nekaitē Paredzētās darbības teritorijas un tās ietekmes zonā konstatēto īpaši aizsargājamo sugu populāciju labvēlīgai aizsardzībai to dabiskajā izplatības areālā. Līdz ar to nav izšķiroši veikt papildu un turpmāku vērtējumu, jo atbilstoši Ziņojumā un tā 8.2. un 8.4. pielikumos novērtētajam, sagaidāmais Paredzētā darbība ietekmes būtiskums prognozēts tādā apmērā, ka Paredzētā darbība nevarētu būt pieļaujama, jo tas ir pretrunā Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta pirmajā daļā noteiktajam.

17. Otrkārt, Birojs Ziņojuma izvērtēšanas gaitā ir lūdzis sniegt viedokli par sagatavoto Ziņojumu kompetentajām institūcijām un pašvaldībai un saņēmis no tām viedokļus par Ziņojumu un tajā iekļauto Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu un viedokļus par Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā sagaidāmās ietekmes būtiskumu kontekstā ar Darbības vietā un tās ietekmes zonā konstatētajām īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un to nozīmi reģiona un valsts mērogā:
 - 17.1. DAP vēstulē Nr. 4.9/5323/2021-N uzsvēr, ka arī pēc Birojā iesniegtā Ziņojuma un tā pielikumu izvērtēšanas, tā atkārtoti sniedz viedokli, kas pausts jau DAP vēstulē Nr. 4.9/3362/2021-N par Ziņojumu un sagaidāmo Paredzētās darbības ietekmi uz Skudru purvu un tam pieguļošajām teritorijām Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā, proti, ņemot vērā purva augsto dabiskuma pakāpi, labas kvalitātes ES nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu atradņu platības, kūdras ieguve Skudru purvā radīs būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. DAP atkārtoti arī norāda, ka Ziņojuma 10.1. nodaļā "*Limitējošie faktori un inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai vai samazināšanai*" norādītais Paredzētās darbības ietekmes uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām samazināšanas pasākums zaudēto dabīgo purva teritoriju kompensēšanai - purva renaturalizācija, kas ietver mitruma režīma atjaunošanu un sugu/biotopu atjaunošanas pasākumus, DAP ieskatā vērtējams kā nepietiekams un maz ticams ietekmes mazināšanas veids, jo purvi veidojas ļoti ilgstošā laikā periodā un nav sagaidāms, ka, īstenojot paredzēto darbību, pārskatāmā nākotnē atjaunosies atbilstošas kvalitātes biotopi. Tādējādi DAP atbalsta Ziņojumā norādīto "0" alternatīvu – neveicot paredzēto darbību, darbības vietai izvīrīt apsaimniekošanas mērķi – saglabāt dabas daudzveidību esošajā kvalitātē. Tāpat, ņemot vērā purvā un tā apkārtnē esošo bioloģiskās daudzveidības koncentrāciju, DAP ieskatā, teritorijai būtu nosakāms īpaši aizsargājamas dabas teritorijas statuss vai iespējams pat *Natura 2000* teritorijas statuss. DAP arī norāda, ka neveikt Paredzēto darbību, bet saglabāt Skudru purva dabas vērtības aicina arī citas iestādes un eksperti (piemēram, LBB, LDF, LOB u.c.), kas Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā snieguši savu viedokli par Ziņojuma sākotnējo versiju.
 - 17.2. Papildus jau minētajam DAP savu viedokli pamato ar Ziņojumā sniegto informāciju, ka, īstenojot Paredzēto darbību, tiks iznīcināti 5,5 % no zināmās īpaši aizsargājamās sugas - ciņu mazmeldra *Trichophorum cespitosum*, kopējās aizņemtās platības valstī, kas DAP ieskatā jau vien ir pietiekošs arguments, lai pēc pieejamajiem datiem norādītu, ka darbībai attiecībā uz šo vienu īpaši aizsargājamo sugu būs būtiska negatīva ietekme gan reģionālā, gan visas Latvijas mērogā.
 - 17.3. Tāpat DAP vērš uzmanību uz Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. pantā noteikto aizliegumu attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem, sēnēm un ķērpjiem vai to daļām visās attīstības stadijās, kas noteic, ka ir aizliegta to lasīšana, noplūkšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana, kas šajā gadījumā, īstenojot purva izstrādi, DAP ieskatā, ir uzskatāma par dzīvotņu iznīcināšanu, ne tikai postīšanu. Arī DAP norāda uz

Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. pantā noteikto, ka īpaši aizsargājamo sugu indivīdus atļauts iegūt vai traucēt izņēmuma gadījumā, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai to dabiskajā izplatības areālā, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzības, drošības vai citas sevišķi svarīgas intereses, arī sociāla vai ekonomiska rakstura intereses, un videi primāri svarīgas labvēlīgas izmaiņas, kā arī uzsver, ka Sugu un biotopu aizsardzības likuma nosacījumi attiecas ne tikai uz aizsargājamām dabas teritorijām un mikrolieģumiem, bet uz jebkuru aizsargājamo sugu dzīvotnēm.

- 17.4. Līdztekus jau minētajam DAP vērš uzmanību, ka valstij ir saistoša apņemšanās līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti, kas citu starpā ietver arī nepieciešamās izmaiņas normatīvajos aktos, kas paredz līdz 2030. gadam pārtraukt kūdras izmantošanu enerģētikā. DAP ieskatā šis aspekts būtu jāņem vērā, plānojot jaunu kūdras ieguves lauku ierīkošanu, it sevišķi kopsakarā ar to, cik ilgu laiku prasa šādas darbības uzsākšana un pabeigšana. DAP uzsver, ka kūdras resursu ieguve it sevišķi valsts zemēs nebūtu jāplāno mazskartās purvu teritorijās, kamēr ir pieejami no bioloģiskā viedokļa zemākas kvalitātes, susināti un degradēti purvi, degradētas teritorijas, kurās vēsturiski visu kūdras krājumu ieguve nav pabeigta u.c.
- 17.5. Arī Dienests vēstulē Nr. 2.3/3435/KU/2021 un Pašvaldība vēstulē Nr. KNP/2.13/21/2969 sniedz viedokļus, ka, ņemot vērā DAP un ekspertu paustos par Skudru purva nozīmību bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, kā arī to, ka purvs ir samērā neskarts un labā kvalitātē, būtu jāvērtē Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktie viedokļi un sagaidāmie riski, realizējot Paredzēto darbību, tostarp priekšlikums izvērtēt Skudru purva piemērotību, nosakot tam *Natura 2000* teritorijas statusu.
- 17.6. Birojs konstatē, ka pārskats par sabiedrības līdzdalību ietekmes uz vidi novērtējuma procesā apkopots Ziņojuma 19. nodaļā “*Sabiedrības iesniegto rakstisko priekšlikumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu apkopojums un izvērtējums*” (Ziņojuma 119.–121. lpp.), bet materiāli par sabiedrības līdzdalību un saņemtajiem viedokļiem Ziņojuma sabiedriskās apspriešana laikā pievienoti Ziņojuma 11. pielikumā. No Ziņojuma 19. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā iesniegtie komentāri par sākotnēji sagatavoto Ziņojumu ir vērsti uz nepieciešamību saglabāt Skudru purva dabas vērtības, neveicot tajā Paredzēto darbību. Ziņojuma autori norāda, ka komentāros nav izvirzīti priekšlikumi veikt papildus izpēti vai papildināt kādu no Ziņojuma nodaļām (Ziņojuma 121. lpp.), tādējādi Birojs secina, ka plašāk šie Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā paustie institūciju un sabiedrības viedokļi Ziņojumā nav analizēti un vērtēti.
18. Izvērtējis Ierosinātājas vēstulē Nr. 4.1-2_07g3_250_21_271 pausto viedokli par Biroja iespējamu Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektās daļas piemērošanu šajā lietā (Ierosinātājas viedokli skatīt šī lēmuma sadaļā “*Izteiktie viedokļi un argumenti*”), Birojs secina, ka Ierosinātāja ir uzklusējusi institūciju, pašvaldības un sabiedrības izteiktos viedokļus un ņēmusi vērā to izteiktos komentārus par Skudru purva kā gandrīz neskarta, labas kvalitātes ES nozīmes augstā purva biotopu un īpaši aizsargājamām sugām piemērotas dzīvotnes nozīmību bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā gan reģionālā, gan valsts mērogā.
19. Tādējādi, mainot savu viedokli par realizējamo darbību un atsakoties no plānotās kūdras ieguves, Ierosinātāja ir lēmusi par labu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un dabas aizsardzības interesēm. Vienlaikus Birojs secina, ka saņemtajā Ierosinātājas viedoklī nav norādīts, ka Ierosinātāja pārtrauc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Tādējādi pastāv pamats Ziņojuma izvērtēšanas turpināšanai un Novērtējuma likuma 20. panta pirmajā daļā noteiktā Biroja atzinuma izdošanai.
20. Birojs konstatē, ka Ziņojumā apskatītās Paredzētās darbības alternatīvas, tostarp, Ierosinātājas norādītā “0” alternatīva, definētas Ziņojuma 4. nodaļā. Paredzētā darbība ir

kūdras ieguve mazietekmēta purva teritorijā 175,531 ha platībā, bet Ziņojumā novērtētās Paredzētās darbības alternatīvas saistītas ar transportēšanas maršrutiem, rekultivācijas veidu un ūdens novadīšanas vietu. Birojs secina, ka Ziņojumā veiktais minēto Paredzētās darbības alternatīvu un to radīto ietekmju novērtējums, tostarp uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, hidroloģiskā, hidroģeoloģisko un augsnes mitruma režīma izmaiņām, gaisa kvalitāti, trokšņa līmeni u.c., kopumā veikts atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 *“Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”* (turpmāk Noteikumi Nr. 18) 2. pielikumā un Programmā Nr. 5-03/5 ietvertajām prasībām. Savukārt atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktam un Programmas Nr. 5-03/5 IV. daļas 6. punktā noteiktajam Ziņojuma 9. nodaļā sniegts izvēlētais alternatīvas pamatojums, no kā izriet, ka, ņemot vērā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā dažādos aspektos veikto ietekmju izvērtējama salīdzinājumu, tostarp sagaidāmās trokšņa līmeņa izmaiņas Darbības vietai tuvāko viensētu teritorijās, iespējas ieguves vietā atjaunot purvam raksturīgo sākotnējo mitruma režīmu, esošo nosusināšanas grāvju un dabiskās noteces virzienu izmantošanas iespējas purva nosusināšanā, Ziņojuma autori novērtējuši atbalstāmāko iegūtā materiāla transportēšanas maršruta alternatīvu, optimālāko atradnes rekultivācijas veidu un ūdens novadīšanas virzienu, veidojot purva nosusināšanas sistēmu un sagatavojot atradni kūdras ieguvei.

21. No Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas 1. punkta izriet, ka Ziņojumā, ņemot vērā konkrētās paredzētās darbības specifiskās īpašības un vides jomas, kas var tikt ietekmētas, nosaka, raksturo un novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi, tostarp sniedz informāciju par paredzēto darbību, tās norises vietu un apjomu, kā arī iespējamām un samērīgām alternatīvām attiecībā uz paredzētās darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem (arī par atteikšanos no paredzētās darbības).
22. Ierosinātāja Ziņojuma 106. lpp. norāda – *““0” alternatīva - neveicot paredzēto darbību, izvērtēt iespēju darbības vietai izvirzīt apsaimniekošanas mērķi – saglabāt dabas daudzveidību. Šajā gadījumā ieguve kūdras purvā netiek veikta un ekonomiskā darbība kūdras resursu ieguvē (un varbūtēja apstrāde kūdras fabrikā Ozolu ciemā) pašvaldības teritorijā nenotiek”*. Biroja ieskatā Ierosinātājas norādītā “0” alternatīva, kuru raksturo dabas daudzveidības saglabāšana esošajā kvalitātē, uzskatāma par Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto esošo vides stāvokli, kas ir Paredzētās darbības teritorijas pašreizējais vides stāvoklis dažādos aspektos, tostarp teritorijā konstatētās dabas vērtības un to nozīmība bioloģiskās daudzveidības aspektā. Tādejādi secināms, ka Ziņojumā piedāvātā “0” alternatīva, kas paredz kūdras ieguvi Skudru purvā neveikt, jeb Paredzētās darbības neīstenošana ir uzskatāma par pamatscenāriju. Saskaņā ar Programmas Nr. 5-03/5 IV. daļas 2.1. apakšpunktā noteikto pamatscenārija novērtējums (Paredzētās darbības neveikšana) nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām esošajā vides stāvoklī (pamatscenārijā) būtu tieši Paredzētā darbība. Tādejādi “0” alternatīvas jeb pamatscenārija realizēšana nevar būt uzskatāma par tādu Paredzētās darbības alternatīvu, par kuru izdodams Novērtējuma likuma 20. panta pirmajā daļā noteiktais Biroja atzinums
23. Birojs nevar atstāt bez ievērības konstatēto, kā arī, lemjot par lietas tālāko virzību, Birojam nav mazsvarīgs kompetento institūciju, sevišķi DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, pašvaldības, kā arī sabiedrības, tai skaitā tādu organizāciju, kuru darbība saistīta ar Latvijas dabas daudzveidības saglabāšanu, izpēti un sabiedrības izglītošanu šajos jautājumos (LBB, LDF, LOB), un ekspertu paustais viedoklis par Paredzēto darbību un tās sagaidāmo ietekmi.
24. Lai gan Ierosinātāja atzīst, ka, ņemot vērā institūciju un sabiedrības paustos viedokļus par prognozēto Paredzētās darbības ietekmi uz Skudru purvā un tam pieguļošajās teritorijās konstatēto bioloģisko daudzveidību, tā atsakās no pamatieceres – kūdras ieguves Skudru purvā par labu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai esošajā kvalitātē, Birojs konstatē, ka

Ziņojumā novērtētā Paredzētā darbība, par kuru būtu izdodams Novērtējuma likuma 20. panta pirmajā daļā noteiktais Biroja atzinumu, tās ietekmes būtiskuma dēļ ir pretrunā ar īpaši aizsargājamo sugu un to dzīvotņu aizsardzību nodrošinošā normatīvā akta prasībām. Līdz ar to Biroja ieskatā nav pamata Ziņojuma izvērtēšanas turpināšanai, tostarp Novērtējuma likuma 20. panta otrās un trešās daļas piemērošanai (tai skaitā lūgt papildu informāciju un ietekmes uz vidi novērtējumu, nodot Ziņojumu tā pilnveidošanai), un Novērtējuma likuma 20. panta pirmajā daļā noteiktā Biroja atzinuma izdošanai.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs konstatē, ka pastāv pamats Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektās daļas piemērošanai (*“Kompetentā institūcija pieņem lēmumu par atteikumu veikt ietekmes novērtējumu, ja paredzētā darbība ir aizliegta ar normatīvajiem aktiem”*), jo nekonstatē likuma 14.¹ panta piektās daļas apakšpunktos ietvertos izņēmuma apstākļus. Līdz ar to Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums pārtraucams, jo pamats uzskatīt, ka datu ir pietiekoši jau šobrīd, lai secinātu ietekmju nepieļaujamību. Paredzētā darbība ir pretrunā normatīvajam aktam (Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. panta 1. punkts un 14. panta pirmā daļa), kurā ierobežojumi Paredzētās darbības īstenošanai ir noteikti bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas interešu aizsardzības nolūkā, tostarp sugu un biotopu saglabāšanas un aizsardzības jomā. Ietekmes uz vidi novērtējuma turpināšana nav nedz lietderīga, nedz tai ir tiesisks pamats, nedz tā var novest pie Ierosinātājai labvēlīga administratīvā akta izdošanas. Lai gan Ierosinātāja ir veltījusi laiku un resursus, veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, konkrētajā gadījumā normas piemērošana atbilst lietas apstākļiem un ar normu sasniedzamajam mērķim. Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā, Ierosinātājai un Birojam uzklusot institūciju un pašvaldības viedokļus par izstrādāto Ziņojumu un ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā novērtēto sagaidāmo Paredzētās darbības ietekmi uz Skudru purvā un tam pieguļošajā teritorijā konstatēto bioloģisko daudzveidību, ir mainījies Ierosinātājas viedoklis par Paredzētās darbības īstenošanu, proti, Ierosinātāja plāno Skudru purvā saglabāt dabas daudzveidību tās esošajā kvalitātē. Savukārt procedūra līdz Ierosinātājas viedokļa maiņai par Paredzētās darbības īstenošanu nav pabeigta, jo Birojā iesniegtais Ziņojums izstrādāts, neskatoties uz Paredzētās darbības realizācijas pretrunu normatīvo aktu prasībām, kā arī institūciju, organizāciju un sabiedrība izteiktos viedokļus par Paredzēto darbību un tās īstenošanas rezultātā sagaidāmo ietekmju būtiskuma novērtējumu. Ierosinātāja nav saņēmusi akcepta lēmumu un nav saskatāms tiesiskās palāvības principa aizskārums, Birojam lemjot par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārtraukšanu. Nemot vērā visu konstatēto un secināto, Ziņojuma nodošana tā pilnveidošanai atbilstoši Novērtējuma likuma 20. panta otrajā un trešajā daļas noteiktajam nav lietderīga.

Ievērojot visu iepriekš minēto, Birojs, pamatojoties uz APL 65. pantu un 66. panta pirmo daļu, kā arī Novērtējuma likuma 14.¹ panta piekto daļu **nolemj:**

Pārtraukt AS “Latvijas valsts meži” (reģistrācijas numurs: 40003466281) paredzētās darbības – derīgo izrakteņu (kūdras) ieguves kūdras atradnē “Skudru purvs”, Kuldīgas novada Rumbas pagastā, zemes īpašuma “Valsts mežs Rumba” (kadastra Nr. 6284 007 0118) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6284 006 0410, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, jo Paredzētā darbība ir pretrunā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. panta 1. punkta prasībām un 14. panta pirmās daļas prasībām.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 14.¹ panta sestajai daļai šo Biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā APL noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70. panta pirmā daļa).

Direktore (*paraksts**)

Daiga Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts:

1. AS “*Latvijas valsts meži*”, *EAdrese*.
2. SIA “*Vides Konsultāciju Birojs*”, e-pasts: birojs@vkb.lv
3. Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālā vides pārvalde, *EAdrese*.
4. Kuldīgas novada pašvaldība, *EAdrese*.
5. Dabas aizsardzības pārvalde, *EAdrese*.

Vineta Maskava, 67770807
vineta.maskava@vpvb.gov.lv

Elīza Platpīre, 67770805
eliza.platpire@vpvb.gov.lv